

उत्सव

ปรีดีทัศนีย์

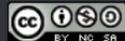
สันติสุข ไสภณสิริ

บรรณาธิการ

www.pridi-phoonsuk.org

Change**Fusion** **OPENBASE**.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

สิ่งทั้งหลายในโลกนี้เป็นอนิจจัง
ไม่มีสิ่งใดนิ่งคงอยู่กับที่
ทุกสิ่งที่มีอาการเคลื่อนไหว
เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ชีวิตย่อมมีด้านบวกกับด้านลบ
มีส่วนที่เกิดใหม่ ซึ่งเจริญงอกงาม
กับส่วนเก่าที่เสื่อม
ซึ่งกำลังดำเนินไปสู่ความสลายแตกดับ
ด้านบวกหรือด้านลบ หรือสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า
ย่อมได้อยู่ในตัวภายในของชีวิตนั่นเอง
ซึ่งทำให้ชีวิตมีการเคลื่อนไหว

การกระทำใดๆ
เมื่อไม่คำนวณกำลังให้ดีแล้ว
การนั้นจะสำเร็จได้ยาก

เราจะต้องวินิจฉัยเหตุการณ์
ตามกฎธรรมชาติ
และกฎธรรมชาติ
ย่อมดำเนินไปตามวิถีทางของกฎนั้น

ถ้าปราศจากความสังเกตแล้ว
ก็เป็นไปไม่ได้ ที่บุคคลใดจะอ้างว่า
มีปัญญาหรือมีความฉลาด
เพราะว่าที่แท้ก็จะเป็นการถือตามคำบอกเล่า
ที่ห่างจากสัจจะ

จดหมาย ฉบับที่ ๒๐ หน้า ๒๐-๒๑ ถึง ปวง แก้ว ๑๖ ต. ว่าด้วย "ควรมุ่งสู่ความเป็นจริงเถิด"

วิาษฏรที่เป็นพลเมืองส่วนข้างมากนั้น
แม้จะยังไม่แสดงความต้องการ
ให้ประจักษ์ชัดแจ้ง
แต่ก็เป็นพลังเงียบที่พร้อมต้อนรับระบบ
ที่ทำให้ความเป็นอยู่ของเขาดีขึ้น

อนาคตของประเทศไทยควรดำเนินในรูปใด

ปากทัศนะทาส

เป็นภยันตรายต่อชาติและราษฎรไทย

ฉบับที่พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปีระตาศวอิมโศกสมมุติแรมเอ็งวอวอชน ๑๑๔ ๕๓๓๓๓๓

หลักการจะเป็นรูปธรรมขึ้นมาได้
ก็โดยบุคคลที่สามารถทำให้หลักการนั้น
บังเกิดผลแท้จริงได้

บางคนเอาคำกลอนของสุนทรภู่ตอนหนึ่งที่ว่า
“รู้อะไรก็ไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” นั้น
มาเป็นสุภางิตเพื่อใช้เป็นหลักนำในการปฏิบัติตน
แต่อันที่จริง กลอนนั้นเป็นคำรำพึงของสุนทรภู่
ซึ่งเป็นปราชญ์ที่มีปัญญาสูง
รับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในรัชกาลที่ ๒
แต่ในสมัยรัชกาลที่ ๓ สุนทรภู่ต้องระเห่เร่ร่อน
ส่วนพวกประจบสอพลอ แม้ไม่มีความรู้
ก็สามารถรับราชการมีตำแหน่งสูง
สุนทรภู่ไม่มีความประสงค์
ให้ชนรุ่นหลังคิดเอาตัวรอดเฉพาะตน

สังคมเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง
ไม่มีระบบสังคมใดหนึ่งอยู่กับที่

นักปราชญ์ผู้หนึ่งกล่าวเตือนนักสังคมที่ล้ำหลังว่า
“จงตัดเกือกให้เหมาะแก่ดิน
ไม่ใช่ตัดดินให้เหมาะแก่เกือก”
สุภาษิตของไทยก็มีว่า
“เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง”
สุภาษิตทั้งสองบทเป็นสุภาษิตที่ก้าวหน้า
โดยเฉพาะสุภาษิตไทยบทนั้น
ที่แท้มีมาแล้วตั้งแต่โบราณกาล
แต่ยังก้าวหน้าอยู่เสมอ
ผู้ใดไม่ทำตาม คือมัวลอกคัดแบบ
จากสังคมอื่นมาทั้งดุ้น จึงเป็นผู้ล้ำหลัง

คนที่อยู่กระท่อม

มีความรู้สึกนึกคิดต่างกับคนที่อยู่ปราสาท

อำนาจของเมืองใหญ่กับสถานการณ์ของประเทศไทย

สภาพแวดล้อมทางสังคมนั้น

เป็นไปตามกฎแห่งความเคลื่อนไหว

ของวิทยาศาสตร์ทางสังคม

ถ้าหากกฎแห่งความเคลื่อนไหวของสังคม

โคจรมาไม่ได้ไซ้

ผู้ใดอยากให้มาก็มาไม่ได้

แต่ถ้าหากกฎแห่งความเคลื่อนไหว

โคจรตามวิถีทางที่เป็นวิทยาศาสตร์

ก็ไม่มีผู้วิเศษใดจะต้านทานได้

พลังแห่งความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
ของสังคมหนึ่งๆ.

ก็คือพลังของมวลราษฎรแห่งสังคมนั้นๆ นั่นเอง

หนังสือพิมพ์การเมืองไทยสมัยเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยฉบับที่ ๑

สังคมแก่นั่นเอง

เป็นที่จุดของการอภิวัฒน์เพื่อสังคมใหม่

สังคมของมนุษย์จะดำเนินไปสู่รูปใดนั้น
ก็โดยความเคลื่อนไหวของมนุษย์ในสังคมนั้นๆ

ตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นปรารถนาวิถีสันติ
ถ้าเราพิจารณาประวัติศาสตร์ในอดีต
และที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ก็จะเห็นได้ว่า
การที่มนุษย์ของบางประเทศ
ใช้วิถีไม่สันติในการเปลี่ยนแปลงนั้น
ก็เพราะระบบสังคมเก่าได้กีดกันทางนิตินัย
หรือทางพฤตินัย หรือทั้งสองทาง
มิให้มนุษย์ใช้วิถีสันติได้
มนุษย์จึงจำเป็นต้องใช้วิถีไม่สันติ

ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

มิได้หยุดชะงักลง

ภายในอายุขัยของคนใดหรือเหล่าชนใด

คือประวัติศาสตร์จะต้องดำเนินต่อไปในอนาคต

โดยไม่มีที่สิ้นสุด

ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติไม่เคยหยุดชะงักลง

มนุษย์จำเป็นต้องช่วยเหลือกันและกัน
ในประเทศหนึ่ง ถ้ามนุษย์คนหนึ่งต้องรับทุกข์
เพื่อนมนุษย์อื่นก็รับทุกข์ด้วย

มีมนุษย์มีเสรีภาพในร่างกายของตน
เหตุฉะนั้นควรที่มนุษย์จะมีเสรีภาพ
ที่จะใช้สมองของตนแสดงความเห็น
เพื่อสาธารณประโยชน์

การอภิวัฒน์ทุกอย่าง
ย่อมมาจาก
การบูดรีดทางเศรษฐกิจเป็นเบื้องต้น

หนังสือพิมพ์ประชาชาติไทย ฉบับพิเศษ ทางเศรษฐกิจ ประจำเดือน

ระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ

หมายถึงราษฎรส่วนมากของสังคม

ต้องไม่ตกเป็นทาสของคนจำนวนส่วนข้างน้อย

ที่อาศัยอำนาจผูกขาดเศรษฐกิจของสังคม

และราษฎรทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันฉันท์พี่น้อง

ออกแรงกายหรือแรงสมองตามความสามารถ

เพื่อผลิตสิ่งอุปโภคและบริโภคให้สมบูรณ์

ครบถ้วนแล้ว แต่ละคนก็จะได้รับผลด้วยความเป็นธรรม

ตามส่วนแรงงานทางกายหรือสมองที่ตนได้กระทำ

ผู้ใดออกแรงงานมากก็ได้มาก

ผู้ใดออกแรงงานน้อยก็ได้น้อย

๖. เศรษฐกิจเป็นรากฐานสำคัญแห่งมนุษยสังคม
ส่วนระบบการเมืองเป็นแต่เพียงโครงร่างเบื้องต้น
ที่จะต้องสมานกับความต้องการทางเศรษฐกิจ
ของมวลมนุษย์ในสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี โทร. ๐๙๕-๕๒๕๖๖๖๖

การต่อสู้ระหว่างชนชั้นนั้น
 มิใช่เพียงชูธงให้ต่อสู้ระหว่างชนชั้นนอกร่าง
 ของปัญญาชนเท่านั้น
 หากปัญญาชนดังกล่าว
 ต้องต่อสู้ชนชั้นที่มีอยู่ภายในตัวเอง
 ซึ่งมีชนกชนชั้นเก่าติดอยู่ในนิสัย
 และความประพฤติดั้งเดิม

การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยอย่างละเอียดลึกซึ้ง
 เกี่ยวกับชนชั้นและชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยสมัยใหม่

การมีระบบประชาธิปไตยทางการเมือง
แต่เพียงด้านเดียวเท่านั้น
แม้จะเป็นประโยชน์แก่ราษฎรส่วนมาก
ดีกว่าไม่มีระบบประชาธิปไตยทางการเมืองเสียเลย
ก็จริงอยู่
แต่ถ้าไม่มีระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจด้วยแล้ว
ราษฎรส่วนมากก็ไม่มีโอกาสในทางปฏิบัติ
ที่จะใช้สิทธิประชาธิปไตยได้
เพราะคนส่วนน้อยที่กุมอำนาจเศรษฐกิจอยู่ในมือ
ย่อมมีโอกาสดีกว่า
ในการใช้สิทธิประชาธิปไตยทางการเมือง

ถ้าหากผู้ใดต้องการระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์
แม้แต่ต้องการเพียงระบบประชาธิปไตยทางการเมือง
แต่ยึดถือทัศนคติทางสังคม
ที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยเป็นหลักนำแล้ว
ก็ย่อมดำเนินกิจกรรมไปตามแนวทาง
ที่ไม่อาจเข้าสู่ระบบประชาธิปไตย
ตามความต้องการนั้นได้

อนุกรรมการประจำหอการค้าว่าเห็นเป็นเหตุได้

ข้าพเจ้าไม่เคยพบตำรา
หรือการปฏิบัติของประเทศใดในโลก
ที่ถือว่า วุฒิสภาซึ่งสมาชิกเป็นโดยการแต่งตั้งนั้น
เป็นระบบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์นั้นหมายถึง
ประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นรากฐานของสังคม
และประชาธิปไตยที่เป็นหลักนำให้มนุษย์ปฏิบัติ
เพื่อประชาธิปไตย เศรษฐกิจและการเมืองของสังคม

ให้สัมภาษณ์ ประเด็น มรดกทักษิณ "จ.น.ท.ส. ส.ว. เกี่ยวกับการเมือง" ราชวิถี

สิทธิประชาธิปไตยเกิดขึ้นตามธรรมชาติ พร้อมกับการมีมนุษยชาติในโลกนี้

ลิขสิทธิ์สงวนโดย พรีดี พนมยงค์. การทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
จะถือว่าผิดกฎหมาย. พิมพ์ที่ บริษัทพิมพ์ดีด จำกัด กรุงเทพฯ

คำว่า “ประชาธิปไตย”

จะมีความหมายเป็นอย่างอื่นไม่ได้

นอกจากความหมาย

“แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่”

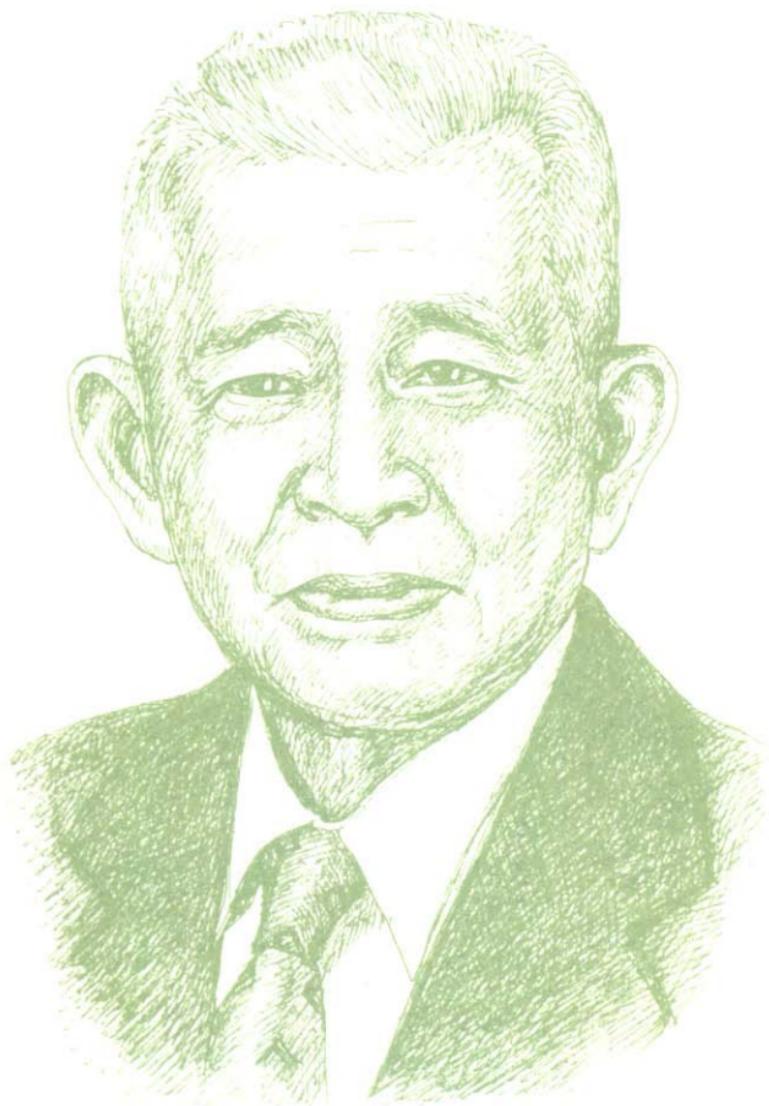
เพราะอำนาจสูงสุดเป็นของปวงชน

ซึ่งมีสิทธิกับหน้าที่ตามธรรมชาติของมนุษย์ชน

๑๔ รัฐธรรมนูญแต่ลำพัง

ยังไม่เป็นแบบการปกครองประชาธิปไตยเสมอไป

ประเทศไทยได้พิมพ์รัฐธรรมนูญเมื่อต้นทศวรรษการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรนี้
 เป็นจุดประสงค์อันใหญ่ยิ่งของข้าพเจ้า
 ในการทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
 ข้าพเจ้ามิได้ปรารถนาที่จะเปลี่ยน
 พระเจ้าแผ่นดินองค์เดียวมาเป็นหลายองค์
 ซึ่งเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย
 แต่เปลือยนอกเท่านั้น
 ข้าพเจ้ามุ่งต่อสาระสำคัญคือ
 “บำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎร”
 และถือว่ารัฐธรรมนูญเปรียบประดุจกุญแจ
 ที่จะไขประตูเปิดช่องทางให้ราษฎร
 ได้มีส่วนมีเสียงในการปกครอง
 ให้จัดถูกต้องตามความต้องการของตน

มีวลาษฎรไม้อาจอตัยระบบรัฐธรรมนุญ
ที่ไมใช่ประชาธิปไตยสมบูรณึ
แกัความทุกข์ยากของมวลราษฎรถัวนหน้าได้

จงพิทักษ์เจตนาารมณึประชาธิปไตยสมบูรณึของวิธาณ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖

ประเทศที่มีการกีดกันในทางกฎหมาย
หรือในทางปฏิบัติราษฎรส่วนใดไว้
ประเทศนั้นก็มีการต่อสู้นอกรัฐสภาขึ้น
ส่วนประเทศที่ไม่มีการกีดกันเช่นว่านี้
ก็ไม่ปรากฏว่ามีการต่อสู้กันนอกรัฐสภา

สงครามบอร์นิง พระเมษ สี่ร้อยเอ้า สวรรคตราชินี ณ กรุงลอนดอน วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

การรักษาเอกภาพของชาติ
โดยอาศัยทางจิตที่ปราศจากรากฐาน
ทางเศรษฐกิจและการเมืองประชาธิปไตยของราษฎร
ก็เท่ากับอาศัยการลอยไปลอยมาในอากาศ
ซึ่งอาจหล่นลงหรือไปสู่วาทศนอกพิภพ
มนุษย์อยู่ได้ด้วยการมีปัจจัยดำรงชีพ
และมีระบบการเมืองประชาธิปไตยที่ให้สิทธิมนุษยชน
ผู้ที่อาศัยสภาพทางจิต
โดยไม่กังวลถึงสภาพทางเศรษฐกิจ
ก็เพราะเขาเองมีความสมบูรณ์
หรือมีพอกินพอใช้ในทางเศรษฐกิจอยู่แล้ว

ชื่อสิ่งพิมพ์: ความเป็นเอกภาพของชาติกับระบอบประชาธิปไตย

อำนาจรัฐ

เป็นเครื่องมือของวาระที่ปกครองในสังคม
ที่สมาชิกแบ่งออกเป็นวาระต่างๆ

ระบบอาณานิคมสมัยใหม่
กับระบบอาณานิคมสมัยเก่า
เหมือนกันในขั้นพื้นฐาน
หากต่างกันในวิธีการเท่านั้น
ระบบอาณานิคมสมัยเก่านั้น
ควบคุมประเทศเล็กอย่างเปิดเผยหน้าด้านๆ
แต่ระบบอาณานิคมสมัยใหม่
คัดเลือกเอาคนในประเทศนั้นเอง
ในการปฏิบัติการเพื่อพวกเขา (เจ้าอาณานิคม)
โดยจักรวรรดินิยมอยู่เบื้องหลัง

ด้วยทรัพยากรของเรา
เราสามารถยืนโดยลำพังได้
แต่ทั้งนี้ไม่หมายความว่า
เราปฏิเสธความช่วยเหลือทั้งหมด
เราปฏิเสธความช่วยเหลือที่มีพันธนาการ

เป็นหน้าที่ของผู้ใฝ่สันติภาพในโลกทุกคน
ที่จะแสวงหาทางออกที่เป็นธรรม
เพื่อว่าทุกประเทศที่มีระบบสังคมแตกต่างกัน
จะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

คำแปล ใน ชีวิตสัมพันธ์ของข้าพเจ้าและ ๒๒๒ ปี ที่ลี้ภัยไม่สงบมาแต่รัฐไทย ๑๖๖

ถ้าเราถือจิตสำนักขงทาน
เราก็ไม่อาจจะพบความกล้าหาญ
ที่จะรักษาความเป็นเอกราชของชาติไว้ได้

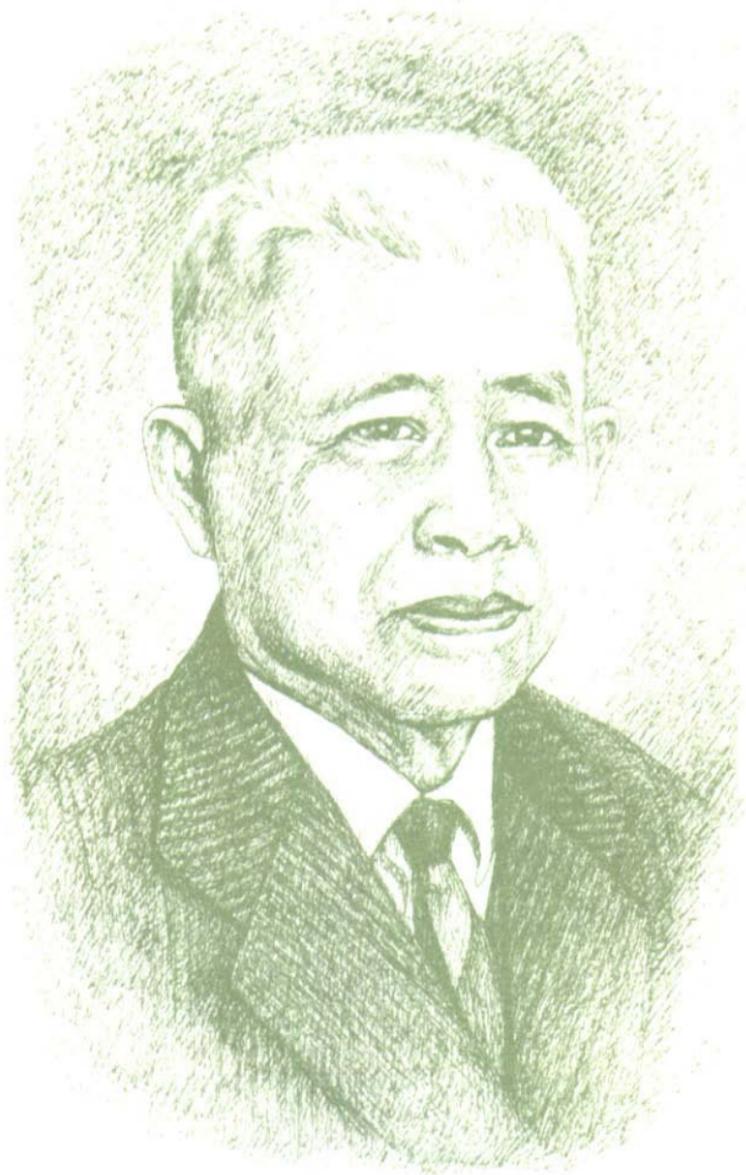

มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงใดก็ตาม
จงอย่าประมาทปัญญาของมวลราษฎร
ที่แม้จะอ่านหนังสือไม่ออก
แต่มีความสันทัดชัดเจนในทางปฏิบัติ
ซึ่งนักเรียนควรศึกษา
เพราะมีหลายปัญหาที่ตำราทางทฤษฎีไม่กล่าวไว้
แต่เราสามารถศึกษาได้จากมวลราษฎร

พระพิริยโศภิตและรัฐบุรุษจอมพลเจ้าคุณพิบูลสงคราม

ผู้ที่ได้ร่วมงานกับข้าพเจ้าคราวนี้
ถือว่าทำหน้าที่เป็นผู้รับใช้ชาติ
มิได้ถือถือว่าเป็นผู้กู้ชาติ
การกู้ชาติเป็นการกระทำของคนไทยทั้งปวง
ซึ่งแม้ผู้ไม่เข้าร่วมในองค์การนี้โดยตรง
ก็ยังมีอีกประมาณ ๑๗ ล้านคน
ที่ได้กระทำโดยอิสระของตนในการต่อต้าน
ด้วยวิถีทางที่เขาเหล่านั้นสามารถจะทำได้

ข้าพเจ้าขอขอบคุณคณะผู้แทนหน่วยงานราชการและโรงเรียนต่าง ๆ ๒๕ ทั่วประเทศ
และมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

ชัยชนะแห่งสันติภาพนั้น
มิได้มีชื่อเสียงบรรลือนามน้อยไปกว่า
ชัยชนะแห่งสงครามแต่อย่างใด

เราเป็นชาวพุทธ

จึงต้องปฏิบัติตามคติของพระพุทธองค์ให้มัน

พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโต ตนของตนเป็นที่พึ่งแก่ตน

ชาติไทยอยู่รอดจากการเป็นเมืองขึ้นมาได้ในอดีต

ก็ถือคตินี้เป็นหลัก

คือเราต้องพึ่งราษฎรไทยนี้เป็นหลัก

ส่วนชาติอื่นก็เพียงอาศัยได้บ้างเป็นอุปกรณ์เท่านั้น

ให้ตีพิมพ์โดย สันสกฤต ศึกษาศาสตร์ และ น.ย. ศิริ พงษ์สิทธิ์ ๒.๕.
๓๖ บ้านพัก ขามธรมารัตน์ ศรีสะเกษ

พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้สงบ

ไม่ใช้การรุนแรง

ผู้ใดเลื่อมใสก็นับถือ ไม่เลื่อมใสก็ไม่นับถือ

ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ

แต่ผู้ใดได้ถือธรรมที่ดี กรรมที่ดี ก็ย่อมตามสนอง

เราจะต้องเคารพต่อทุกความเชื่อที่ต่างจากของเรา
ชั้นดีธรรมเป็นดังบุปผาอันงดงาม
ประดับในคำสั่งสอนของพุทธศาสนา
และเผ่าพันธุ์ของเรา
เป็นการสอนมิให้เรารักศาสนาในทางที่ผิด
หรือมิให้เราดูถูกหรือปรามาสศาสนาอื่น
ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง
การทำความดีนั้นเป็นกฎแห่งพุทธศาสนา
เพราะเมื่อผู้ใดดูถูกคุณค่าของศาสนาอื่น
ผู้นั้นย่อมเกิดความไม่ประสัคคีต่อศาสนานั้น
และต่อศาสนาของตนเองด้วย
ความสมานฉันท์เท่านั้นที่เป็นสิ่งที่ดี
และจะทำให้เกิดความก้าวหน้ารุ่งเรือง
เพื่อทุกฝ่ายจะได้สามารถเรียนรู้ถึงศาสนาของผู้อื่น
และรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่นอย่างพึงพอใจ

บุคคลใดมีความเห็นแก่ตัวมากเพียงใด
ความรักชาติก็ลดน้อยลงเพียงนั้น

ความสุขสบายนั้นเราไม่ต้องฝึกฝน
แต่ความยากลำบากที่เราต้องฟันฝ่าสิ
จะทำให้เรา
ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้

บันทึกคำสัมภาษณ์ของ ร.ณ. พนมยงค์ ใน "วันวานในโลกวันนี้"

๒
ต้องมีความตั้งใจ
และไม่อายที่จะหาความรู้จากคนอื่น

หนังสือพิมพ์ประชาชาติไทย ว.ณ. ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๐๓ หน้า ๓

ระบบสังคมปัจจุบันจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง
คือเปลี่ยนแปลงจากระบบที่มีการกดขี่เบียดเบียน
ไปสู่ระบบที่ปราศจากการกดขี่เบียดเบียน
ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

อนาคตของเมืองไทยกับสังคม การเมืองประเทศไทย

ความสุขเป็นตรีศูณของบุคคล
อยู่ที่การไม่มีใครรู้จัก
แต่ความสุขเป็นร้อยเท่าของบุคคล
จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ
บ้านเมืองตนมีสันติภาพอย่างแท้จริง

อำนาจสูงสุดของประเทศนั้น เป็นของราษฎรทั้งหลาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติหรือกฎหมายว่าด้วยการปกครองแห่งแผ่นดินสามารถตราขึ้นโดยสภาผู้แทนราษฎร (รัฐธรรมนูญแห่งประชาธิปไตย)

กว่าสี่จวาทะจะปรากฏ

นับตั้งแต่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคการเมืองใหม่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จนกระทั่งถึงวันนี้ เรามีบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาแล้วถึง ๒๒ คน ในจำนวนนี้บุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็น “รัฐบุรุษนักประชาธิปไตย” เห็นจะมีเพียงไม่กี่ท่าน และท่านที่โดดเด่นที่สุดน่าจะได้แก่ท่านปรีดี พนมยงค์ ซึ่งไม่เพียงเป็นรัฐบุรุษผู้มีความสามารถในการนำรัฐนาวาฝ่าวิกฤติเท่านั้น หากยังเป็นนักคิดนักปราชญ์ทางเศรษฐศาสตร์การเมืองและสังคม ผู้มีวิสัยทัศน์อันก้าวไกลในการสร้างสรรค์บ้านเมืองอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งปรากฏอยู่ในงานเขียนและบทสัมภาษณ์ของท่านหลายชิ้น นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย (ฉบับ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕) ที่ท่านปรีดีได้แสดงปฐมบททางการเมืองใหม่ ของสยามประเทศไว้ว่า “อำนาจสูงสุดของประเทศนั้น เป็นของราษฎรทั้งหลาย”

ส่วนเศรษฐกิจที่สนับสนุนกับวัฒนธรรมของท่านนั้น
ปรากฏอยู่ในเค้าโครงการเศรษฐกิจ ซึ่งมีจุดใหญ่ใจความ
อยู่ตรงประสงค์ให้ชาติไทยมีเอกราชทางเศรษฐกิจ ไม่
ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมทางเศรษฐกิจของชาติมหาอำนาจ
และที่สำคัญคือ ท่านต้องการกระจายความเท่าเทียม
ทางเศรษฐกิจสู่ราษฎรเพราะท่านเห็นว่า ประชาธิปไตย
ทางการเมืองที่เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕
จะดำเนินไปได้ไม่ตลอดรอดฝั่งหากขาดประชาธิปไตย
ทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐาน

ยิ่งกว่านั้นท่านยังนำเสนอสันติทัศน์ตามหลักพุทธธรรม
ไว้ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง “พระเจ้าช้างเผือก”
เพื่อใช้เป็นแนวทางอยู่ร่วมกันระหว่างนานาชาติอย่างสันติ
นอกจากนี้ท่านปรียังแสดงสังคมทัศน์ในแง่มุมต่าง ๆ
อย่างหลากหลาย ซึ่งปรากฏอยู่ในบทความมากมายที่
ท่านเขียนไว้ในช่วงระหว่างที่พำนักอยู่ในประเทศฝรั่งเศส
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๑๓ ก่อนสิ้นสุดชีวิตลงในวันที่ ๒
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

ใฝ่กายสังขารของท่านรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ได้ละจากพวกเราไปกว่าศตวรรษแล้ว แต่คุณูปการที่ท่านได้กระทำไว้ สัจวาตะ และสัจทัศน์อันสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์สังคมของท่าน ยังคงดำรงอยู่ในยุคร่วมสมัย ซึ่งอภิชาตชนคนรุ่นหลังผู้มีใจรักประชาชน รักเอกราช และรักประชาธิปไตยสามารถนำมาศึกษาใหม่เพื่อใช้เป็นแนวทางฝ่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมซึ่งพวกเราทั้งหลายกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้

โดยอ้างอิงพระพุทธรูปาคิตที่ว่า "สัจจัง เว อมตาวาจา" คำจริงเป็นสิ่งไม่ตาย จึงหวังอย่างยิ่งว่า **ปรีดีทัศน์** จักเป็นสัจทัศน์และสัจวาตะอันเสมือนแสงแห่งความจริงที่ขจัดความมืดแห่งมัจฉาภิภูมิจีและอวิชชาที่ครอบงำยุคสมัยในศตวรรษเก่า เพื่อก้าวสู่สังคมไทยในศตวรรษใหม่ที่สดใสกว่า

สันติสุข โสภณศิริ

บรรณารักษ์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 974-7833-86-7

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ จำนวนพิมพ์ ๕๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์

คณะกรรมการดำเนินงานฉลอง ๑๐๐ ปี ชาตกาล

นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส ภาคเอกชน

<http://www.pridi.or.th> E-mail: pridi@ffc.or.th

ประธานกรรมการ

สุลักษณ์ ศิวรักษ์

กรรมการและเลขานุการ

พิภพ ธงไชย

ผู้จัดพิมพ์ร่วม

สถาบันปรีดี พนมยงค์ ๖๔/๑ สุขุมวิท ๕๕ (ซอยทองหล่อ) เขตวัฒนา (ปณ.สันติสุข)

กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๓๘๑-๓๘๖๐-๑ โทรสาร ๓๘๑-๓๘๕๔

E-mail: pridi_institute@hotmail.com

ดำเนินการผลิต

โครงการจัดทำสื่อเผยแพร่เกียรติคุณ

นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส สำหรับเด็กและเยาวชน

ประธาน

พิภพ ธงไชย

บรรณาธิการ

สันติสุข โสภณศิริ

กองบรรณาธิการ

กานต์ ธงไชย สุตใจ พรหมเกิด

แบบปก-จัดรูปเล่ม

ญานิตา ประกอบเพียร

เชื่อเพื่อภาพประกอบ

ลาวัณย์ อุปอินทร์

ดำเนินการผลิตร่วม

สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก ๔๖๐ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๗ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๘๘๑-๑๗๓๔ โทรสาร ๔๒๔-๖๒๘๐

E-mail: cpublish@ffc.or.th <http://www.ffc.or.th>

พิมพ์ที่

เรือนแก้วการพิมพ์ โทรศัพท์ ๔๑๒-๖๕๕๒, ๔๑๑-๑๕๒๓

จัดจำหน่ายโดย

บริษัทเคล็ดไทย จำกัด โทรศัพท์ ๒๒๕-๔๕๓๖-๔๐

